

Intervju sa saborskim zastupnikom Ivanom Pernarom

Mihalić, Ivana

Undergraduate thesis / Završni rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University North / Sveučilište Sjever**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:122:006746>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-01**

Repository / Repozitorij:

[University North Digital Repository](#)

**Sveučilište
Sjever**

Završni rad br. 147_NOV_2019

**Intervju sa saborskim zastupnikom
Ivanom Pernarom**

Ivana Mihalić, 1378/336

Koprivnica, rujan 2019. godine

Prijava završnog rada

Definiranje teme završnog rada i povjerenstva

ODJEL Odjel za komunikologiju, medije i novinarstvo

STUDIJ preddiplomski sveučilišni studij Novinarstvo

PRISTUPNIK Ivana Mihalić

MATIČNI BROJ 1378/336

DATUM 9. 9. 2019.

KOLEGIJ Novinarska radionica 2

NASLOV RADA Intervju sa saborskim zastupnikom Ivanom Pernarom

NASLOV RADA NA ENGL. JEZIKU Interview with the (Croatian) member of Parliament Ivan Pernar

MENTOR doc. dr. sc. Lidija Dujčić

ZVANJE docentica

ČLANOVI POVJERENSTVA

1. doc. dr. sc. Krešimir Lacković
2. prof dr. sc. Sead Alić
3. doc. dr. sc. Lidija Dujčić
4. doc. dr. sc. Željko Krušelj
5. _____

VŽKC

MMI

Zadatak završnog rada

BROJ 147_NOV_2019

OPIS

Završni rad nastao je na temelju seminarskoga rada koji je studentica pripremila za kolegij Novinarska radionica 2, a potom za njega bila nagrađena i Rektorovom nagradom. Video intervju sa saborskim zastupnikom Ivanom Pernarom u završnom je radu kontekstualiziran teorijskim i stručnim spoznajama, a priložen je na CD-u u istom obliku u kojemu je bio prijavljen za Rektorovu nagradu.

U radu je potrebno:

1. Definirati intervju kao jedan od temeljnih novin(ar)skih alata i žanrova.
2. Osvrnuti se na prethodne intervjuje Ivana Pernara u hrvatskim medijima.
3. Izložiti ciljeve i metodologiju svoga rada: intervju s javnom osobom.
4. Usporediti izabrane intervjuje prema postavljenim kriterijima.
5. Zaključno potvrditi tezu završnoga rada.

ZADATAK URUČEN

13.09.2019

POTPIS MENTORA

SVEUČILIŠTE
SJEVER

Sveučilište Sjever

Odjel za komunikologiju, medije i novinarstvo

Završni rad br. 147_NOV_2019

Intervju sa saborskim zastupnikom Ivanom Pernarom

Studentica

Ivana Mihalić, 1378/336

Mentorica

Lidija Dujčić, doc. dr. sc.

Koprivnica, rujan 2019. godine

Predgovor

Od početka svoga srednjoškolskog obrazovanja često sam se susretala s radom u medijima pa tako i s formom intervjua koja me oduvijek posebno intrigirala. Osmišljavanje pitanja, priprema za intervju, sam proces intervjuiranja smatrala sam izazovnim i zanimljivim zadatkom. Voljela sam intervjuirati osobe različitih zanimanja – prijatelje koji se bave nečim interesantnim, njihove roditelje, djelatnike škole, članove bendova ili osobe koje su mi iz nekoga razloga bile intrigantne. U toj se skupini, kasnije, našao i osebujan političar Ivan Pernar, koji se zasigurno ističe na hrvatskoj političkoj sceni. Smatram da se radi o javnoj ličnosti koja je „na udaru“ medija, a svi možemo potvrditi da je zaista uvijek „aktualan“. Masovni mediji omogućili su današnjim političarima moć kakvu do sada još nisu imali.

Naglasila bih najprije da je intervju na kojemu se temelji ovaj završni rad zapravo neočekivano završio u video obliku. Za kolegij Novinarska radionica 2 trebali smo pripremiti intervju s nekom javnom osobom pa sam pripremala tekstualni intervju s tadašnjim zastupnikom Živog zida, no taj se rad spletom okolnosti pretvorio u nešto mnogo veće. Sasvim neplanirano, zastupnik Pernar predložio je da sa sobom na intervju dovede i svoju snimateljsku ekipu – tako je umjesto tekstualnog intervjua, „spontano“ nastao video intervju u profesionalnim uvjetima. Intervju je snimljen i objavljen na različitim platformama gdje je prikupio brojne reakcije. Na kraju sam, na prijedlog i uz iznimnu podršku mentorice doc. dr. sc. Lidije Dujić, rad prijavila za Rektorovu nagradu, koju sam i dobila.

Željela bih zahvaliti svima onima koji su bili uz mene tijekom studiranja u trenucima kada mi je trebala podrška, a na prvome mjestu to je svakako bila moja obitelj – moje sestre i roditelji, kao moji najvjerniji prijatelji, uvijek su bili uz mene, motivirali me, gurali me dalje, ohrabrivali za nove izazove, pa tako i za spomenuti intervju. Osim njih, zahvaljujem i svim kolegama koji su nesebično dijelili svoje znanje, iskustvo i dobru energiju, što mi je uvelike olakšalo studiranje. Također, zahvalna sam i svim profesorima na Sveučilištu Sjever koji su mi na bilo koji način proširili vidike novinarskoga posla, što me od malena zanima. Ipak, moram posebno istaknuti zahvalu svojoj mentorici, doc. dr. sc. Lidiji Dujić, koja me zapravo najviše motivirala i dala do znanja koliko se može postići kada se izađe iz svoje „sigurne zone“. Zato, od srca hvala mentorici što me potaknula da prijavim svoj seminarski rad na natječaj za Rektorovu nagradu i time mi pokazala da u meni, osim želje za radom u novinarstvu, ljubavi prema pisanju, intervjuu i istraživanju, postoji i potencijal koji ću od sada hrabrije znati iskoristiti. Hvala joj na vjeri u mene, podršci, pomoći i prijateljskom pristupu

tijekom fakultetskog obrazovanja, kao i prilikom realiziranja ovoga završnog rada. Zahvaljujem i svima ostalima koji su na bilo koji način doprinijeli ovom veoma važnom i pozitivnom poglavlju moga života.

Ovaj rad jedan je od onih radova u životu na koji si ponosan premda u isto vrijeme znaš da nije savršen, ali je tvoj – nešto čega ćeš se uvijek sjećati, što će te kasnije motivirati i potaknuti da se još više trudiš i uvijek daš sve od sebe, iako se činilo pomalo strašno, nepoznato i preteško. Kao dobitnica Rektorove nagrade naglašavam kako svaku pozitivnu priliku u životu treba iskoristiti i ne dopustiti strahu da bude jači od naše želje za nečim novim jer je svako novo iskustvo još jedna nova lekcija za budućnost.

Sažetak

Svakodnevno u medijima nalazimo oblik razgovora koji nazivamo „intervju“. Na televiziji, radiju, u novinama, časopisima ili na nekoj društvenoj mreži, često možemo vidjeti/čuti/pročitati razgovor koji naizgled nalikuje „običnom“, no ipak se po mnogim kriterijima razlikuje od onoga koji vodimo s prijateljima ili poznanicima.

Glavni cilj intervjuja sa saborskim zastupnikom Ivanom Pernarom bio je ukazati na posebnu važnost dobre pripreme novinara prije samog intervjuja, kao i u njegovoj provedbi, da bi se intervju uopće po nečemu isticao i razlikovao od ostalih. Kako je riječ o vrlo aktivnom političaru, cilj je bio prvo uspjeti stupiti u kontakt s takvom javnom osobom, zatim provesti uspješan razgovor sa sugovornikom koji je svakodnevno prisutan u medijima te na kraju dokazati da se svaki intervju po nečemu može (i mora) isticati, donijeti nešto novo. Cilj takvoga zadatka iz novinarskog aspekta bio je osloboditi se straha od prakse i prijeći prag između „teorije“ i redakcije, odnosno rada na terenu, te nakon takvog iskustva učiti na vlastitim pogreškama kako bih se što bolje pripremila za svijet profesionalnoga novinarstva.

Intervju je proveden u subotu, 2. lipnja 2018. godine na zagrebačkoj Medvednici. Snimku i montažu napravili su Lara Kozliček i Dren Kastriot Sadikaj. Video traje 38:35 minuta te je uz ovaj završni rad priložen na CD-u, u jednakom obliku u kojemu je prijavljen za Rektorovu nagradu.

Ključne riječi: intervju, politika, saborski zastupnik Ivan Pernar

Popis korištenih kratica

EU	Europska unija
HRT	Hrvatska radiotelevizija
HDZ	Hrvatska demokratska zajednica

Sadržaj

1.	Uvod	1
2.	Intervju kao temelj novinarstva.....	2
2.1.	Vrste i metode.....	3
2.2.	Struktura.....	4
2.3.	Priprema	5
2.4.	Pitanja.....	5
3.	Dosadašnji intervjui s Ivanom Pernarom u hrvatskim medijima	8
3.1.	Primjer i analiza intervjuja	8
3.2.	Intervju s Aleksandrom Stankovićem	9
4.	Intervju s Ivanom Pernarom.....	12
4.1.	Kontakt i priprema	13
4.2.	Proces intervjuiranja	13
4.2.1.	Autorizacija	15
4.2.2.	Objava	16
5.	Iskustvo.....	18
5.1.	Komentari.....	18
5.2.	Rektorova nagrada	20
6.	Zaključak	22
7.	Literatura.....	24
8.	Popis slika	26

1. Uvod

Ovaj završni rad bavi se ulogom intervjua u medijima, važnosti dobre pripreme, intervjuom kao temeljem novinarstva, metodama takvoga načina medijskoga djelovanja i drugim sličnim pitanjima.

U uvodnom dijelu završnoga rada objašnjava se zašto je intervju toliko česta i bitna forma u medijima i novinarstvu, koje su vrste i metode intervjuiranja, kako se dobro pripremiti za razgovor, kako osmisliti pitanja, na koji način ih pravilno postaviti, na što sve treba paziti te zašto je uopće bitno posvetiti toliku pozornost pripremi. Također, rad se u ovom dijelu dotiče teme objave intervjua u masovnim medijima i utjecaja koji iz toga proizlazi.

Možemo se složiti da je danas veoma očito koliku moć imaju masovni mediji. Masovna komunikacija omogućava brzo i jednostavno širenje informacija pa tako objavljeni sadržaj postaje dostupan velikom broju korisnika, bez prevelikoga napora. Bilo koji sadržaj objavljen na webu, bez obzira na to radi li se o portalu ili nekoj društvenoj mreži, potencijalno može biti pregledan mnogo puta. Sama činjenica da svaka osoba koja objavljuje neki sadržaj ima svoj prostor u medijima, dokaz je da svi imamo moć prenijeti poruku koju će uvijek netko vidjeti. Jedna obična objava može doseći ogroman broj pregleda, i to onih s drugoga kraja svijeta, te bi bilo dobro kada bismo medijski javni prostor zaista znali iskoristiti. Smatram da mi je seminarski rad na kojemu se temelji ovaj završni rad otvorio puno novih mogućnosti zbog utjecaja društvenih mreža, novih poznanstava i svega pozitivnoga što je iz njega proizašlo. Upravo je takva „moć“ društvenih mreža bila jedna od teza koju sam željela istaknuti i dokazati.

U istraživačkom dijelu završnoga rada analizira se zašto je ovaj intervju različit od većine dotadašnjih intervjua s Pernarom, po čemu se točno ističe, koji je bio rezultat intervjua, kakve je reakcije u javnosti video izazvao. Zaključno se iznosi cjelokupno iskustvo ovog izazova – u rasponu od ideje do Rektorove nagrade.

2. Intervju kao temelj novinarstva

Prije početka svakog intervjua, potrebno je točno znati zašto se uopće vodi. Tek nakon što se definira tema, povod, cilj i pripreme sva željena pitanja, može se započeti razgovor sa sugovornikom. Osim dobre pripreme, onaj koji intervjui mora strpljivo i koncentrirano slušati odgovore svoga sugovornika kako bi se mogao nadovezivati na njegove odgovore i kako ne bi ponavljao već postavljena pitanja. „Intervju je posebna vrsta razgovora po tome što dva sugovornika imaju jasno podijeljene uloge: jedan pita, a drugi odgovara. Intervjuist unaprijed oblikuje pitanja i slaže njihov raspored u funkciji logičke i dramaturške zamisli.“ (Škarić 1982: 66). Intervju treba izgledati kao prirodan razgovor u kojemu se novinar nadovezuje na odgovore sugovornika. Nadalje, zadatak je novinara¹ da unaprijed zna odgovore koje želi dobiti od sugovornika te da ima „plan“ koji će slijediti.

Forma intervjua često se upotrebljava u medijima kada se nešto odnosno nekoga želi predstaviti, upoznati ili bolje razumjeti. Kao takav, intervju je temelj novinarstva jer iz dobrog intervjua polazi sve ostalo – vijesti, izjave, reportaže... „Cijelo novinarstvo se, na neki način, može svesti na vođenje intervjua, jer je razgovor sa sugovornicima oduvijek bio osnovni mehanizam i alat novinara.“ (Mihovilović 2007: 110-111) Ono što je kod svakoga provođenja intervjua važno jest pripaziti na poštivanje etičkih normi. Stjepan Malović u svojoj knjizi *Osnovne novinarstva* kao profesionalne standarde rada u novinarstvu navodi istinitost, poštenje, točnost, uravnoteženost i nepristranost. Svaki novinar, pa tako i onaj koji intervjui, ima dužnost držati se ovih pravila (Malović 2005: 21). Poštenje u intervjuu jednako je važno kao u bilo kakvom drugom (novinarskom) poslu jer se svaki događaj ili tema može sagledati s više različitih stajališta. Novinar koji intervjui mora biti objektivan, pritom ne zauzimajući stav koji se njemu osobno sviđa, odnosno s kojim se slaže. Tako se, konkretno u primjeru intervjua s političarom Ivanom Pernarom, nikako ne bi smjelo dogoditi da novinar pokaže ili javno govori o svojim političkim stavovima, primjerice da napada zastupnika, proturječi mu ili ga ispravlja, ili čak javno, usred intervjua, iznese stav što misli o zastupnikovom djelovanju. No, da bi bio pošten u svom poslu, novinar je dužan objaviti sve što je izrečeno u intervjuu, bez prešućivanja, izvlačenja sugovornikovih odgovora iz konteksta ili nekih drugih načina manipulacije. O tome koliko je u novinarskom radu važno ostati objektivan, govori još jedno Malovićevo „pravilo“ – nepristranost kao jedan od najvažnijih elemenata novinarskoga djelovanja. Novinar je, dakle, u svakom svom radu, bez obzira na osobna stajališta i poglede, dužan javnost izvijestiti nepristrano te iznositi svaku stranu priče odnosno intervjua (Malović 2005: 42). Sličan stav, odnosno istu

¹ Imenica „novinar“ odnosi se na oba spola.

poantu nalazimo u djelu *Televizijsko novinarstvo* Zvonka Letice. Novinar je dužan temeljiti svoja pitanja i tvrdnje na činjenicama, ne dopuštajući da njegova osobna stajališta utječu na njihov istinit prikaz. Letica (2003: 302) također naglašava kako novinar ne smije biti previše naklonjen sugovorniku jer tada publika vrlo lako može posumnjati u njegovu objektivnost. Isti autor (Letica 2003: 278) definira intervju kao razgovor između dvije osobe radi gledateljstva, a ne radi njih samih. Taj razgovor vode o onome što gledateljstvo traži i želi, odnosno što javnost treba čuti i saznati. Upravo je svrha vođenja intervjuja ono po čemu se razlikuje intervju od običnoga razgovora. „Intervjuom se postiže nekoliko svrha: otkrivaju se i iznose korisne, zanimljive i istinite činjenice; doznaje se informacija, ideja, tvrdnja i gledište; proširuje se krug sudionika u programu i ublažava jaz između medija i gledateljstva; dobiva se mnogo veći mozaik informacija zahvaljujući širem krugu ljudi od znanja, položaja i iskustva, kojima je omogućeno da se iskažu; ublažava se monopolistički položaj i razbija jednoličnost monologa programskih ljudi koji se pojavljuju iz večeri u večer, dana u dan.” (Letica 2003: 279)

I Malović (2005: 217) naglašava da je intervju osnova većine novinarskih radova te da ga je najbolje koristiti za ispitivanje reakcija i interpretacija, a ne za prikupljanje običnih činjenica. U današnje vrijeme kada je tehnologija toliko razvijena, masovni mediji zaista su prepuni različitih vrsta intervjuja, a dobar intervju privlači pozornost publike te su novinari koji vode takve intervjuje često vrlo popularni (ibid.).

Ono što bitno razlikuje intervju od običnoga razgovora jest odnos novinara i sugovornika, što znači da razgovor ne smije biti prepušten, prepun žargonizama i svakodnevnoga načina govora. Čak i u slučaju kada sugovornika poznajemo ili intervjuiramo nekoga koga znamo vrlo dobro iz privatnoga života, kao novinari trebali bismo u svom pristupu zadržati dozu ozbiljnosti i službenosti.

2.1. Vrste i metode

S obzirom na predmet i svrhu, intervju može biti činjenični, u kojemu se izjavom potvrđuje vjerodostojnost vijesti, zatim osobni, kada je u središtu sama intervjuirana osoba, te „spoznaja novoga“ kod kojega je naglasak na životnom djelu ili bitnom uspjehu osobe s kojom se razgovara. Malović (2005: 222) razlikuje upravo te vrste intervjuja: spoznaja novoga, profil i istraživački intervju. U prvom slučaju se prikupljaju informacije, u drugom slučaju osobu koju intervjuiramo želimo detaljno predstaviti publici i to zahtijeva veće pripreme dok je istraživački intervju važan za istraživačko novinarstvo, a novinar, poput tužitelja u sudnici, utvrđuje činjenice (Malović 2005: 223).

Intervjuirati se može jednu osobu, ali i više njih. Pored uobičajenih usmenih intervju, može se voditi i telefonski intervju (tada intervjuirana osoba direktno odgovara na pitanja) ili elektronički intervju (kada se putem elektroničke pošte šalju unaprijed sastavljena pitanja na koje intervjuirana osoba, ili netko tko je predstavlja, kasnije odgovara). Različiti autori intervju dijele na različite vrste, baš kao što gotovo svaki autor ima svoju definiciju ovoga novinskog oblika. Neke od podjela su „osnovne“ pa tako možemo razlučiti intervju za medije i javnost od onih za poslovni ili privatni život (poput intervju za posao)² dok se neke podjele prema vrsti dotiču tematike, strukture, metode i slično. Biškup (1981: 125), međutim, naglašava da nije moguće napraviti podjelu prema tematici razgovora jer tema intervju može biti doslovno sve što zanima javnost. Svakoga pojedinca zanima nešto različito, tako svaka tema može biti tema intervju, a teme bi tada bile neograničene.

Intervju pripravljen za ovaj završni rad pripada vrsti osobnih intervju i intervju spoznaje novoga jer se vodi razgovor o pojedincu, političaru, njegovom političkom angažmanu, njegovom mišljenju o aktualnim temama hrvatskoga društva, dosadašnjim akcijama, stavovima, postignućima... Intervju je (bio) namijenjen objavi u medijima i na društvenim mrežama.

2.2. Struktura

Svaki intervju se sastoji od kraćeg uvoda te novinarskih pitanja i sugovornikovih odgovora. U uvodu se u nekoliko rečenica objašnjava povod, a također se predstave i osnovni podatci o sugovorniku; ukoliko nije poznat javnosti, ukratko ga se opiše. Svaki razgovor bi trebao imati povod – neki aktualni događaj ili popularnost, važnost ili zanimljivost osobe koju se intervjuira. Intervjuirati se može svakoga tko se bavi nečim važnim, zanimljivim, neobičnim, no sugovornik ne mora nužno biti poznat javnosti.

Pitanja moraju biti jednostavna i razumljiva svakome, bez mogućih dvosmislenosti. Kada se razgovara sa sugovornikom, bitno je obratiti pozornost na vrijeme (ukoliko je ono ograničeno) te jesmo li primili dovoljan broj kvalitetnih informacija za rezultat uspješno obavljenog intervju. Ukoliko se radi o strukturi intervju u pisanom obliku, odgovore sugovornika treba „urediti“, što podrazumijeva da ga treba skratiti, izbaciti dijelove koji se ponavljaju ili nisu relevantni, lektorirati tekst te ga oblikovati po pravilima standardnoga jezika.

² Usp. Miljković i Rijavec (1999: 8) navode pet tipova intervju. To su: strukturirani intervju (koji se vodi po prethodno točno utvrđenom planu), nestrukturirani intervju (koji se vodi bez prethodno utvrđene liste pitanja), „stresni“ intervju (koji dovodi sugovornika u stresne situacije), panel intervju (u kojemu sudjeluje više osoba) i grupni intervju (kada se primjerice intervjuira skupina kandidata za posao kroz grupni razgovor).

2.3. Priprema

Prije svakoga bitnog posla, važno je dobro se pripremiti. Tako je i kod intervjuiranja, čiji je krajnji rezultat namijenjen (širokoj) publici, priprema vrlo važna. Potrebno je poznavanje teme o kojoj se razgovara. Pitanja unaprijed trebaju biti osmišljena i ne smiju biti dosadna niti se ponavljati tijekom intervjua. Dobra priprema uključuje prethodno istraživanje i prikupljanje što više informacija primarnim ili sekundarnim izvorom, provjereni izvori informacija, unaprijed pripremljena pitanja, a potrebno je i unaprijed dogovoriti vrijeme i mjesto intervjua, kao i ostale detalje. Također, bilo bi dobro više puta prije intervjua provjeriti sve podatke (imena i prezimena, datume i slično). Potrebno je dogovoriti i sam način izvedbe intervjua kako bi intervjuirani, ali i novinar, unaprijed mogao znati što može očekivati od intervjua. U ovom radu se upravo naglašava teza da će bez prethodne pripreme intervju teško uspjeti, odnosno da će prethodna priprema olakšati iskustvo intervjuiranja.

Letica (2003: 288) tvrdi da je dobra priprema ključ uspješnog intervjua. Navodi kako novinar prije svakog intervjua treba raspolagati dovoljnim brojem informacija o određenoj temi, o sugovorniku kao i svrsi intervjua. Dio pripreme za intervju bitan je i zato da bi novinar bio dobar sugovornik. Nitko ne očekuje od novinara da poznaje sve teme ili da o nekoj temi zna više od sugovornika, ali mora znati ono osnovno ili dovoljno da bi mogao postavljati prava pitanja (Letica 2003: 289). Jednako tako, Biškup (1981: 124) kao dio dobre pripreme naglašava važnost pomnog odabiranja sugovornika jer je potrebna osoba koja nešto znači javnosti, koja može reći nešto relevantno (a može to i zna učiniti). Upravo to može biti velika prednost u odnosu na neiskusne, loše odabrane sugovornike, koji su izabrani „spontano“, odnosno bez razmišljanja ili pripreme.

2.4. Pitanja

Ono na što treba posebno pripaziti u intervjuiranju jesu pitanja. Treba izbjegavati nejasna i preduga pitanja jer je na njih uvijek teško odgovoriti, dati jasan i konkretan odgovor. Pogrešnim se smatra postaviti više od jednoga pitanja odjednom upravo zato što se intervjuirani na taj način lako može „izgubiti“ u pitanjima i ne može se fokusirati samo na jedno. Pitanja također ne bi smjela biti sugestivna, hipotetička, retorička jer to „gasi“ prirodnost, ali i profesionalnost intervjua. Trebalo bi biti što manje zatvorenih pitanja na koja se odgovara kratkim odgovorom, jer bi tada intervju djelovao jako dosadno, a ne bi ni davao dovoljno informacija. Kod postavljanja pitanja, često se događa da novinar sprječava intervjuiranoga da odgovori pa ga konstantno prekida upadanjem u riječ – i takav se pristup smatra neprofesionalnim.

Dvije su osnovne vrste pitanja u intervjuiranju. Prvo su otvorena pitanja koja omogućuju sugovorniku objasniti svoje stajalište (npr. „Što mislite o ulasku Hrvatske u Europsku uniju?“), a nizom takvih pitanja lako se može postići cilj. Iz intervjua s otvorenim pitanja možemo očekivati jasne i konkretne odgovore s puno detalja i drugih, povezanih informacija. Za razliku od takve vrste pitanja, zatvorena pitanja su ona na koja se najčešće očekuje odgovor s „da“ ili „ne“ (npr. „Je li pozitivno što je Hrvatska ušla u Europsku uniju?“), što se ujedno može smatrati pomalo sugestivnim pitanjem. Na takva se pitanja traži konkretan, kratak i jasan odgovor, a na njih se ne može „bogato“ odgovarati. Malović (2005: 231) dalje navodi kako su otvorena pitanja manje izravna, nisu prijeteća i omogućuju sugovorniku da objasni svoje stajalište o određenoj temi. Zatvorena se pitanja koriste u onim slučajevima kada želimo doznati konkretan odgovor, neku pojedinost, točan podatak (ibid.). „U svoja pitanja i intervencije novinar bi trebao unositi i poetičnost, ne zaboravljajući na logičnost (ugodna atmosfera, ležernost, anegdota pa i osmijeh, no isto tako i inzistiranje na objašnjenjima, primjerima, podacima).“ (Nikić 1987: 165)

Novinar kod intervjuiranja ima zadatak „izvući“ potrebne informacije iz sugovornika te se mora potruditi da mu sugovornik odgovori. Pitanja moraju biti kratka, jasna, sadržajna i izravna kako bi se na njih moglo što lakše, odnosno kvalitetnije odgovoriti. Naime, ponekad se može dogoditi da intervjuirani namjerno izbjegava odgovoriti na neko neugodno pitanje. U tom slučaju bilo bi dobro znati postaviti isto pitanje drugačijim riječima kako bismo naveli sugovornika na odgovor koji je bitan javnosti. Letica (2003: 295) ističe da će jednostavno formulirana, kratka, jezgrovita i konkretna pitanja dovesti do izravnijih, sadržajnijih i jasnijih odgovora. Stoga je važno postavljati direktna, nedvosmislena pitanja koja ne izazivaju nedoumicu ili nejasnoću.³ Dobro je također imati pripremljeno i više pitanja nego što je potrebno, upravo zbog toga jer bi sugovornik mogao biti previše zatvoren ili kratak s odgovorima, ili se može dogoditi da je neraspoložen za razgovor pa će iz njega trebati posebno „izvlačiti“ odgovore. Tada bi razgovor mogao završiti ranije nego što je predviđeno, što može biti problem ako imamo točno određeno vrijeme trajanja intervjua (npr. emisija). Novinar bi razgovor trebao započeti lakšim pitanjima, a ona teža sačuvati za kraj. Najiskrenije odgovore novinar će dobiti kada na kraju provedbe

³ Za razliku od spomenute vrste pitanja, Miljković i Rijavec (1999: 23-25) navode pak šest tipova pitanja: izravna ili zatvorena, otvorena, sugestivna, pitanja za promjenu teme, razvojna pitanja i reflektirajuća pitanja. Prema njegovoj podjeli, svrha zatvorenih pitanja, kao što je već Malović spomenuo, jest dobiti kratke odgovore poput „da, ne, ponekad“ i slično. Otvorena pitanja potiču pune odgovore i sugovornik ima priliku (ili zadatak) opširno odgovoriti. Sugestivna pitanja navode sugovornika na odgovor i ne smatraju se poželjnima. Pitanja za promjenu teme vode intervju prema nekim novim temama o kojima se prethodno nije razgovaralo. „Razvojna pitanja usmjerena su na potpunije istraživanje nekog područja ili nadogradnju prethodno dobivenih podataka. Reflektirajuća pitanja služe za ponavljanje onoga što je rečeno u obliku novoga pitanja.“

intervjua isključi diktafon ili pospremi bilježnicu te nastavi spontani, slobodni, „prijateljski“ razgovor (Pavlinić 2001: 29-30).

3. Dosadašnji intervjui s Ivanom Pernarom u hrvatskim medijima

Možemo primijetiti da u hrvatskim medijima postoji mnogo različitih intervjua s političarima, a posebno onima koji su u svome djelovanju po nečemu istaknuti ili posebno bitni. Tako je saborski zastupnik Ivan Pernar „meta“ za provedbu (zanimljivih) intervjua. Na različitim portalima, u različitim emisijama, pa čak i na YouTube kanalima možemo pratiti zastupnikove intervjue, kojima je svrha biti po nečemu različit i uvijek zanimljiv. U medijima postoji i nekoliko primjera da Pernar kao gost odlazi iz emisije, prepire se s voditeljima zbog nedostatka prostora za odgovaranje, a možemo pronaći i intervjue u kojima su voditelji intervjua/novinari vidno politički pristrani. U svim tim intervjuima vidljivo je koliko je važan komunikativan sugovornik koji će uvijek odgovoriti na pitanje, raspričati se i dati što više informacija. Može se reći da zastupnik Ivan Pernar pripada skupini takvih i da će na rijetko koje pitanje ostati šutljiv, osim ako ga se pitanjem očito provocira. Dobre komunikacijske sposobnosti gosta svakako su prednost za sam intervju, kao i za novinara koji ga intervjuira (osim ako intervju nije vremenski ograničen) jer će mu „olakšati“ posao.

Budući da je ovaj zastupnik u svom djelovanju poznat kao poprilično osebujna ličnost, vrlo je vjerojatno da će svako njegovo pojavljivanje u medijima izazvati mnogobrojne reakcije. Svaka njegova objava, bilo u tekstualnom ili video obliku, izaziva medijsku pozornost. Čak i oni koji ga ne prate i ne podržavaju njegovu politiku, često su zatrpani objavama koje ga se dotiču. Zaključno možemo reći da je Ivan Pernar medijima vrlo interesantna osoba, što će potvrditi i kratka analiza nekoliko primjera njegovih dosadašnjih intervjua.

3.1. Primjer i analiza intervjua

Sa saborskim zastupnikom Ivanom Pernarom, budući da je javna osoba, može se naći velik broj različitih intervjua u hrvatskim medijima. Za ovaj završni rad kao primjer će poslužiti intervju na portalu Teleskop.hr objavljen pod naslovom „VELIKI INTERVJU S IVANOM PERNAROM (Drugi dio): Govori o tome zašto cijeni Ruse više od Amerikanaca, o masonima i vazalima u hrvatskoj Vladi, zašto ne podnosi Acu Stankovića“ (<https://teleskop.hr/pernar-govori-o-tome-zasto-cijeni-ruse-vise-od-amerikanaca-o-masonima-i-vazalima-u-hrvatskoj-vladi-zasto-ne-podnosi-acu-stankovica>). Autor intervjua je Dražen Ćurić. Naslov intervjua mogao je biti kraći i jezgrovitiji, a neka su pitanja mogla biti drugačije postavljena. Posebno se ističu sugestivna pitanja, poput „Kažete da se Amerikanci ne mogu tako razgovarati s vama. Znači li to da s Plenkovićem mogu razgovarati?“, zatim „Mislite da će biti izručen Amerikancima?“, „Vi

stvarno mislite da je zaštita ljudskih prava i slobode medija veća u Putinovoj Rusiji nego u Trumpovoj Americi?“, „Je li reagirao neprimjereno?“, „Bez obzira na kontekst, smije li jedan saborski zastupnik sebi dopustiti da onako reagira?“ (<https://teleskop.hr/pernar-govori-o-tome-zasto-cijeni-ruse-vise-od-amerikanaca-o-masonima-i-vazalima-u-hrvatskoj-vladi-zasto-ne-podnosi-acu-stankovica>). Takva pitanja navode sugovornika na odgovor. Mogli bismo reći da iz njih možemo iščitati neka autorova stajališta te da u takvim slučajevima intervju gubi na objektivnosti, nepristranosti i profesionalnosti.

Naime, slična pitanja koriste se u slučajevima kada je cilj testirati kako se intervjuirani nosi s prijetećom ili neprijateljskom situacijom što tada može biti donekle opravdano ili shvaćeno. Negativne strane postavljanja ovakvih pitanja su to da intervjuirani može izgubiti povjerenje u novinara i razviti nesigurnost prema samom intervjuu, novinaru ili njegovoj organizaciji (Tubbs i Moss 1987: 237). Letica (2003: 300) tvrdi isto – nedopustivo je postavljati sugestivna pitanja kako bi se intervjuiranoga navelo na neki određeni, željeni odgovor jer tada intervju prestaje biti „slobodan“.⁴ Tubbs i Moss (ibid.) naglašavaju da takva pitanja nemaju nikakvu prednost, nego imaju za cilj testirati kako će se gost ponijeti u negativnoj, neprijateljskoj situaciji. Zapravo, postavljanjem ovakvih pitanja novinar neće dobiti nikakvu novu i zanimljivu informaciju, već će samo dobiti onaj odgovor koji je i sam želio čuti.

3.2. Intervju s Aleksandrom Stankovićem

Jedan od poznatijih intervjuova sa saborskim zastupnikom Ivanom Pernarom jest upravo onaj s Aleksandrom Stankovićem kojemu je Pernar bio gost u emisiji Nedjeljom u 2.⁵ Emisija se prikazuje na prvom programu Hrvatske radiotelevizije svake nedjelje u 14 sati, a emitira se od 2000. godine, s istim voditeljem. Stanković ugošćuje osobe različitih profila i osobnosti, ali najčešće osobe od društvene, kulturne ili političke važnosti. Trajanje emisije je jedan sat. No, Ivan Pernar gostovao je u emisiji svega petnaestak minuta, nakon čega je otišao žaleći se da ga novinar prekida prilikom odgovaranja na pitanje. Razgovaralo se upravo o HRT-u, na što je zastupnik Pernar (na otvoreno pitanje) imao prilično opširan odgovor:

„HRT je partijska televizija, nažalost u službi HDZ-a; afere te stranke su ignorirane kao da nikada nisu postojale. Sustavno prikriva korumpiranost pravosudnih institucija. S jedne strane, HRT je ignorirao sav taj kriminal, a s druge svaki je dnevnik počinjao vijestima o HDZ-u. Nešto što bi se trebalo zvati javnom televizijom stavljeno je u službu javne stranke. Imam televizor, ne

⁴ Miljković i Rijavec (1999: 24) slažu se da su to zapravo pitanja bez vrijednosti, osim ako sugovornika ne želimo navesti na tanak led (što također ne bi trebalo biti opravdano).

⁵ Ivan Pernar gostovao je u emisiji 13. studenog 2016.

plaćam i nikad neću plaćati pretplatu. Nju treba ukinuti, javna televizija nije u službi građana, rekao je Pernar.“ (<https://vijesti.hrt.hr/360375/pernar-u-nedjeljom-u-dva>)

Nakon što je voditelj postavio još poneko pitanje u vezi s istom temom, dotaknuvši se informativnoga programa, Pernar je nastavio: „Informativni program je horor-film. HRT-ov Dnevnik je najmanje gledani središnji dnevnik. Sadržaj je negledljiv. Zadaća je da se građane drži u lažnoj stvarnosti, u iluziji. Smatram da je naša zemlja pod dominacijom Washingtona i Bruxellesa. Većina gledatelja HRT-a ne zna da je 1948. provedeno etničko čišćenje 750.000 Palestinaca. Izrael je država koja je stvorena na etničkom čišćenju“, rekao je saborski zastupnik Živog zida (<https://vijesti.hrt.hr/360375/pernar-u-nedjeljom-u-dva>).

Kako ga je voditelj više puta prekidao, Pernar je rekao da će napustiti razgovor ako ne bude imao pravo odgovoriti na pitanje do kraja. Kada ga je voditelj emisije vratio s Izraela na temu HRT-a, Pernar se ponovno pobunio da mu voditelj ne dopušta do kraja odgovoriti na postavljeno pitanje. I voditelj je također postao vidno uznemiren i ne baš prijateljski nastrojen prema gostu. Nakon što je rekao da je on ovdje voditelj i da on postavlja što on hoće, Pernar je izašao iz studija i prekinuo emisiju. Stanković je emisiju odjavio uz kratko obrazloženje. U medijima je nastala velika drama oko toga tko je zapravo u tom intervjuu bio „kriv“ odnosno tko nije poštivao pravila profesionalnog intervjua. Vjerojatno zbog takvoga završetka intervjua, taj je razgovor jedan od gledanijih sa saborskim zastupnikom Ivanom Pernarom.

Slika 3.2.1. Ivan Pernar napustio je emisiju Nedjeljom u 2

Upravo je navedeni intervju bio motivacija prethodnom seminarskom a potom i ovome završnom radu. Osim želje za intervjuom s jednim osebnim karakterom, cilj je bio vidjeti

koliko je ustvari teško ili lako održati razgovor s takvim sugovornikom. Zaključak je da ograničeno odnosno neograničeno vrijeme intervjua ima jako veliku ulogu u njegovom konačnom rezultatu kao i ponašanju sugovornika. Pozitivne strane otvorenih pitanja jesu u tome što se gost pomoću njih može raspričati, no to postaje negativno ako je vrijeme emisije ograničeno ili treba poštivati raspored programa. Upravo se to dogodilo u ovom intervjuu u kojemu Pernar nije stigao dovršiti ono što je htio i izraziti se kako želi, budući da se na pitanje o HRT-u nadovezao na jednu drugu temu o kojoj je također htio govoriti. Naime, voditelj ga je više puta vraćao na temu o kojoj su dotad razgovarali što je zastupniku zasmetalo. Ako bismo zamislili da je voditelj umjesto otvorenoga pitanja postavio zatvoreno pitanje, poput „Treba li svaki korisnik plaćati pristojbu HRT-u? Da ili ne?“, i dalje ostaje otvoreno pitanje bi li intervjue završio drugačije ili bi se tek tada zastupnik trebao „ljutiti“ jer njegov odgovor mora biti ograničen.

4. Intervju s Ivanom Pernarom

Kao što je već ranije navedeno u ovome završnom radu, intervju sa saborskim zastupnikom Ivanom Pernarom nastao je (vrlo spontano) u video obliku. Proveden je u subotu, 2. lipnja 2018. godine, na zagrebačkoj Medvednici, uz profesionalnu pomoć zastupnikove snimateljske ekipe – snimku i montažu napravili su Lara Kozliček i Dren Kastriot Sadikaj. Video traje 38:35 minuta te je uz ovaj završni rad priložen na CD-u, u jednakom obliku u kojemu je prijavljen za Rektorovu nagradu.

Objavljen je 3. lipnja na službenoj Facebook stranici Ivana Pernara, traje 38:35 minuta i dosad ima više od 24 600 pregleda. Video je prikupio veliki broj reakcija – *lajkova*, dijeljenja i komentara. Upravo te opcije na društvenim mrežama omogućavaju da se sadržaj proširi dalje, što se moglo i očekivati jer se radi o javnoj, medijski aktivnoj личности.

Intervju sa studenticom
novinarstva
24K views · June 3, 2018

Slika 4.1. Samo na Facebooku video ima više od 24 600 pregleda

Premda se ovom intervjuu mogu uputiti neke kritike, ono što se može najprije primijetiti iz verbalne i neverbalne komunikacije jest da je sugovornik kroz cijeli intervju vidno opušten i prirodan. To je upravo ono što je bitno za dobar intervju s otvorenim, iskrenim odgovorima. Vidi se također da zastupnik odgovara na pitanja znajući pritom o čemu govori, iako se on prethodno nije pripremao niti je znao kakva će mu pitanja biti postavljena. To potvrđuje da je dobar sugovornik, da se razumije u politiku, da ima širok spektar znanja u svom području, da nema tremu, da ne skriva neke detalje, da ne laže, da ima iskustva u gostovanju u intervjuima i slično. Ono što je također pozitivno u ovom intervjuu jest pažljivo praćenje intervjuja s obje strane.

Bitno je održavati kontakt očima prilikom razgovora kako bi se druga osoba osjećala pažljivo slušanom, kako bi se „uživjela“ u razgovor i osjećala prirodnije. Zato je tijekom svakog intervjua potrebno sugovornika gledati u oči jer se u suprotnom pokazuje nezainteresiranost premda se ni u tome ne smije pretjerati kako se intervjuirani ne bi osjećao nelagodno. Također, ako se ne prati tijek razgovora, novinar ne može znati je li odgovor potpun i točan, kada može postaviti iduće pitanje ili koja potpitanja može postaviti. Kao što je već ranije naglašeno, dobar novinar sluša sugovornika kako bi se mogao prilagođavati tijekom razgovora i novonastalim situacijama za vrijeme intervjuiranja (Letica 2003: 303).

Kako bi od svoga sugovornika dobio odgovore kakve želi, intervjuist mora imati dovoljno informacija, biti u tijeku s novim događanjima, poznavati kontekst te znati što točno želi saznati. Iz ovog intervjua može se primijetiti aktualnost teme, odnosno prethodno informiranje, istraživanje i znatiželja, sve ono što je u ovom poslu i više nego dobrodošlo.

4.1. Kontakt i priprema

Nakon odluke o izboru sugovornika, bilo je potrebno s njime stupiti u kontakt. Javila sam se saborskom zastupniku Ivanu Pernaru porukom na Facebooku u kojoj sam se predstavila, objasnila svoj zadatak, kao i razlog zbog kojega sam odlučila javiti se baš njemu. Ivan Pernar je u istoj minuti pročitao moju poruku i odgovorio da će rado biti moj sugovornik. Štoviše, predložio je da snimimo taj intervju, koji ćemo kasnije i objaviti na svojoj službenoj stranici.

4.2. Proces intervjuiranja

Tijekom svakoga razgovora vrlo je važno slušati sugovornika. U intervjuu je to posebno bitno kako novinar sugovorniku ne bi postavio pitanje na koje je već odgovorio u nekom od prethodnih pitanja te kako bi eventualno mogao postaviti dodatno pitanje koje je povezano s prethodnim. Zastupnik Pernar u intervjuu je govorio o svom odnosu s medijima, medijskoj manipulaciji, novinarstvu i neslobodi medija, ljekovitostima marihuane, budućnosti mladih u Hrvatskoj, izlasku iz EU i mnogim drugim temama. Odgovarao je detaljno na postavljena pitanja i time potvrdio moju tezu da je vrlo bitno imati opuštenoga, pripremljenoga i razgovorljivog sudionika intervjua jer je tada i samom novinaru lakše voditi intervju.

Slika 4.2.1. Snimanje intervjua na zagrebačkoj Medvednici

Slika 4.2.2. Zastupnik je opširno odgovarao na otvorena pitanja

Slika 4.2.3. Cijeli intervju snimljen je u profesionalnim uvjetima

4.2.1. Autorizacija

Autorizacija znači potvrdu autentičnosti izjave ili razgovora (intervjua) namijenjenog objavljivanju u bilo kojem obliku (pisanom ili usmenom), što znači da joj je cilj dokaz o istini odnosno točnosti intervjua (<https://www.zakon.hr/z/38/Zakon-o-medijima>). Novinar Senad Pećanin navodi: „Svako tko traži, ima mogućnost i pravo da zatraži autorizaciju, a obaveza je novinara da prihvati autorizaciju, a korekcije samo one koje ne mijenjaju suštinu razgovora koji je snimljen ili zapisan.“ (<https://www.media.ba/en/novinarstvo/nema-dobrog-intervjua-bez-dobre-pripreme>) Isti novinar iznosi i neka svoja iskustva o ovoj temi: „Meni se dešavalo da je recimo tadašnji predsjedavajući, prilikom autorizacije, ne samo mijenjao svoje odgovore nego je dopisivao pitanja. U intervjuu u kojem se pokazao potpuni nedostatak argumenata za sudsku praksu koju koristi to tužilaštvo, on je shvatio s razlogom da je doživio debakl u tom intervjuu, on je pokušao potpuno, ali potpuno promijeniti tok i sadržaj intervjua uključujući i promjenu mojih pitanja i ubacivanje pitanja koja ja nisam postavio.“ (<https://www.media.ba/en/novinarstvo/nema-dobrog-intervjua-bez-dobre-pripreme>) Ni u jednoj situaciji ovakav čin ne bi bio prihvatljiv. Upravo zato postoji autorizacija, da dokaže i potvrdi autentičnost provedenog intervjua, iako će se mnogo puta dogoditi da netko želi korigirati svoje odgovore. „Naravno, niko ne može očekivati od novinara da to prihvati. Bitno je sačuvati traku ili zapis intervju, i na takve promjene apsolutno ne treba pristati“, zaključuje novinar Senad

Pećanin (<https://www.media.ba/en/novinarstvo/nema-dobrog-intervjua-bez-dobre-pripreme>). Svaki intervju treba biti autoriziran, a to znači da se s njegovim sadržajem, prije objavljivanja, treba složiti i sam sugovornik. Tako bi, primjerice, bilo neprofesionalno objaviti intervju bez prethodnoga „znanja“ zastupnika ili ne pokazujući mu montažu video razgovora. Na taj način, uz mogućnost autorizacije, sugovorniku se daje „sigurnost“ da intervju neće biti zloupotrijebljen, već će se razgovor objaviti u onom smjeru i okviru u kojemu je stvarno tekao. Upravo to bio je zadnji korak prije objave intervjuja u medijima – zajedno smo pregledali intervju te se složili da može ići u javnost. Tek nakon ovoga bitnog koraka, mogla sam i sama objaviti video.

4.2.2. Objava

Završni korak kod izrade intervjuja jest njegova objava. Taj je korak jednako bitan jer se bez pravilne objave vjerojatno neće doći do tako velike publike. Prilikom objave bitno je ukratko objasniti o čemu se radi i koje teme ih očekuju u intervjuu, stoga je Ivan Pernar to učinio tako što je ukratko opisao intervju u objavi na Facebooku⁶, a to je izgledalo ovako:

„Intervju sa studenticom novinarstva:

U Hrvatskim medijima su novinari sve samo ne neutralni i zapravo su preuzeli ulogu propagandista. Oni doslovce nameću ljudima stavove, ne daju im obje strane priče, pa im potom prepuste da sami donesu zaključak. Intervju sa studenticom novinarstva sa Sveučilišta Sjever – Ivana Mihalić Ivy, snimku i montažu napravili su dvojac Lara Kozliček i Dren Kastriot Sadikaj. Teme su vrlo zanimljive i nikad ispričane pred kamerom. – Moje djelovanje u lokalnoj politici (prije prosvjeda 2011.), odnos s medijima i način na koji mediji funkcioniraju, budućnost mladih u Hrvatskoj, ljekovitost marihuane, o onima koji se boje izlaska iz EU, vozaču kombija koji je išao pregazit policajce, neslobodi medija itd.“ (<https://www.facebook.com/peccanin/posts/u-hrvatskim-medijima-su-novinari-sve-samo-ne-neutralni-i-zapravo-su-preuzeli-ulo/2076662745992831/>) Bez toga kratkog uvoda, odnosno objašnjenja, nitko ne bi znao o čemu se radi prije nego pogleda cijeli video koji vjerojatno ne bi izazvo toliku pažnju.

Intervju je u originalnoj objavi postavljen na Facebook stranici „Ivan Pernar“, gdje ga je pregledalo više od 24 600 Facebook korisnika. Ono što je pokazalo veliku moć društvenih mreža jesu opcije kojima se određeni sadržaj može dijeliti pa je tako video mnogo puta podijeljen na profilima privatnih korisnika. Osim privatnih korisnika Facebooka, intervju su prenijeli i drugi mediji, primjerice portal Logično. Također, objavili su video i na svom službenom YouTube

⁶ Objava se prenosi bez ikakvih intervencija.

kanalu. Time je dokazana još jedna teza završnoga rada – od velike je važnosti imati bitnoga sugovornika i jasnu objavu jer će intervju lakše i brže doći do ciljane skupine.

Intervju je uz ovaj završni rad priložen na CD-u, u jednakom obliku u kojemu je prijavljen za Rektorovu nagradu.

5. Iskustvo

Raditi intervju nije baš tako jednostavno kako se čini, osobito s poznatom osobom. A sve to pak raditi prvi put pred kamerama i bez ikakvog ozbiljnijeg prijašnjeg iskustva, zasigurno je veliki izazov. Gotovo svi su bili skeptični oko odabira sugovornika za intervju, pitajući se kako će jedna studentica doći do saborskog zastupnika te smatrajući kako on neće imati vremena ni volje za to. Nakon njegovog iznenadnog prijedloga da intervju snimimo, u početku sam bila nesigurna oko same ideje da snimim intervju sa saborskim zastupnikom, budući da se nikad prije nisam susrela s nečim sličnim. No, doživjela sam to kao privilegij i nešto što će mi samo pomoći u budućoj karijeri. Ono što me ugodno iznenadilo jest što se zastupnik Pernar oko svega izrazito potrudio. Osim što je okupio svoju profesionalnu ekipu snimatelja, izabrao je savršenu lokaciju za snimanje (zagrebački park prirode Medvednica) te se potrudio da se pri cijelom tom, potpuno novom iskustvu, osjećam sasvim ugodno i prirodno, u prijateljskoj i ležernoj atmosferi. Intervju, za koji sam u početku mislila da zbog nedostatka mog iskustva neće uspjeti, na kraju se pokazao najbogatijim iskustvom u mom dosadašnjem životu. Svi oni koji su popratili intervju, mogu se složiti da u ovom poslu moram još mnogo vježbati, raditi i učiti, no uvijek se najviše nauči iz svojih pogrešaka. Svojom prednošću smatram već priliku što sam zaista bila u ulozi profesionalnoga novinara na jedan dan – imala sam mogućnost vidjeti kako se sve to odvija iza kamera, kako je biti „s one strane“ intervju a što me čeka u budućoj karijeri. Svaki uspjeh iziskuje mnogo prakse i vježbe pa upravo iz tog razloga smatram da je za prvi put intervju protekao dobro, a svaki će idući vjerojatno ipak biti bolji.

5.1. Komentari

Saborski zastupnik Ivan Pernar ovako je komentirao objavu intervju a na svom Facebooku:

„Studentica novinarstva Ivana Mihalić Ivy sa Sveučilišta Sjever dobila je zadaću da napravi intervju s nekom javnom osobom. Planirala ga je snimiti na diktafon i predati u formi teksta, ali budući da imamo vrhunski dvojac Dren Kastriot Sadikaj i Lara Kozliček koji se bave audio/video snimanjem i montažom, upitao sam Ivanu želi li da napravimo video na što je pristala bez puno nagovaranja. Otišli smo na zagrebačko Sljeme i kroz šetnju prirodom napravili odličan intervju koji ćemo sutra objaviti.“

(<https://www.facebook.com/pernari/posts/2076401666018939>)

Intervju je idućega dana prenio i regionalni portal Logično uz sljedeći komentar:

„Mlada novinarka sa Sveučilišta Sjever – Ivana Mihalić Ivy, zajedno s Larom Kozliček i Drenom Kastriot Sadikaj realizirala je svoj prvi intervju s Ivanom Pernarom. Teme su vrlo zanimljive i nikad ispričane pred kamerom, a mlada novinarka je odradila posao profesionalnije nego svi mainstream novinari. Pitanja nisu bila perfidna i zlonamjerna, već informativna i korisna. Jednog dana kada Logično postane veći i jači, ovi mladi ljudi će biti dobro došli u naš tim.“ (<https://www.logicno.com>)

Slika 5.1.1. Intervju je prenio portal Logično

Objava na portalu Logično, kao i na njihovom YouTube profilu, također ima velik broj pregleda i komentara koji se uglavnom odnose na žestoke rasprave o politici između pojedinaca, no neki se ističu pozitivnim riječima koje zasigurno ugodno iznenađuju. Izdvojit ćemo nekoliko primjera:

„Pernar je cijelim nizom sjajnih govora i nastupa otvorio oči mnogima. Oduševljava me kod njih oboje potpuno odsustvo mržnje, toliko tipične za ove prostore.“ (<https://www.youtube.com/watch?v=QAdzPuwxcSE>)

„Na što je novinarstvo spalo zadnjih godina, trebaju nam ovakvi ljude da ga poprave.“

(Tomislav Ivančan, Facebook, pristupljeno 3. rujna 2019.)

„Mislim da ova buduća novinarka ima ponajprije veliku čast da može napraviti domaći rad s ovim čovjekom. Razmišljam, ako nekada bude pisala i radila za štampu da će joj ovo biti super fundament da postane prava, iskrena i poštovana novinarka.“ (Suzana Vertheim, Facebook, pristupljeno 3. rujna 2019.)

„Super intervju, Ivana opuštena i spontana.“ (Privislav Maric, Facebook, pristupljeno 3. rujna 2019.)

Svakako je lijep i ohrabrujući osjećaj pored sve mržnje, neslaganja i netrpeljivosti u medijima pročitati i koju lijepu riječ i pohvalu.

5.2. Rektorova nagrada

„Novinarski rizik izbora javne osobe koju je teško intervjuirati pokazao se opravdanim – ne samo time što je saborski zastupnik prihvatio prijedlog za intervju sa studenticom druge godine novinarstva Sveučilišta Sjever, nego i time što je ponudio logistiku (profesionalno snimanje i montažu), a potom i distribuciju snimljenoga priloga. Osim što je dobila mogućnost "uživo" razgovarati sa saborskim zastupnikom, Ivana Mihalić svoj je studentski zadatak pripremila u sasvim profesionalnim uvjetima.“ Ovim je riječima rad opisala mentorica doc. dr. sc. Lidija Dujić. Dodala je još kako je provedeni intervju ispunio uvjete intervjuja i prema etičkom kodeksu: „Studentica Ivana Mihalić uspješno je realizirala seminarski rad za kolegij Novinarska radionica 2 već i time što je usvojeno teorijsko znanje znala primijeniti u konkretnom praktičnom primjeru – poštujući etički kodeks i standarde profesionalnoga novinarstva. Takvim je pristupom istodobno ilustrirala temeljnu orijentaciju studija novinarstva na Sveučilištu Sjever i znatno pridonijela njegovoj vidljivosti i prepoznatljivosti. Ovaj rad izvrsno potvrđuje kako postoji i drugačije „mlado“ novinarstvo te kako su studenti najbolji promotori svoje institucije.“

Smatram da je za Rektorovu nagradu potrebno napraviti rad koji se možda ne bi svatko „usudio“ napraviti te koji se po nečemu ističe. Upravo zato što je ovaj intervju prvi primjer u kojemu studentica intervjuira saborskog zastupnika Ivana Pernara i što pritom nije bilo nikakvih negativnih namjera, mislim da se izdvaja od njegovih ostalih, vrlo ozbiljnih i ponekad „neprijateljskih“ intervjuja koje često možemo vidjeti u medijima. To nije teško uočiti, budući da je Pernar nerijetko napadan baš od novinara te ga se često negativno i subjektivno prikazuje u medijima. Vjerujem da je jedan takav drugačiji intervju, potpuno slobodan i neograničen, u

kojemu zastupnikovi odgovori nisu bili prekidani, a teme su bile različite, također bio pozitivno iskustvo i za zastupnika Pernara. Ono što je pri završetku intervjua zastupnik naglasio jest da je teško naletjeti na medij koji će mu dati prostora, gdje ga novinar neće prekidati i napadati negativnim komentarima. Smatram da je to prvenstveno zbog toga što je intervju napravljen „slobodnom voljom“, odnosno nije dio nikakve redakcije, pa se kao takav nije ni trebao držati strogoga rasporeda i biti u bilo kojem smislu ograničen.

6. Zaključak

Priprema, realizacija i objava intervjua sa saborskim zastupnikom Ivanom Pernarom potvrđuje početne teze ovoga završnog rada. Intervju je zaista bitan izvor informacija koji može imati veliki utjecaj u medijima. Uz ozbiljnu pripremu prije intervjua, pokazalo se koliko je važno imati sugovornika koji neće odgovarati samo s „da“ ili „ne“, jednako kao što je bitno postavljati otvorena pitanja na koja će uslijediti opširan odgovor pa i sugovornikovo stajalište. Nakon pripreme potrebno je uložiti vrijeme u kontaktiranje sugovornika, dogovoriti pojedinosti u vezi predloženog intervjua, biti upućen u temu o kojoj će se razgovarati. Pretpostavlja se da je novinar informiran o temi o kojoj vodi intervjua. Naravno, ne može se od novinara očekivati da dobro poznaje svaku temu, no upravo tome služi prethodna priprema. Ako novinar dođe nespreman, samo s pitanjima naučenim napamet, intervjua neće biti dobar. Ako pak novinar prije provedbe intervjua istraži temu, informira se o osobi koju ispituje, tada će se lako moći sjetiti „što treba pitati“.

Uopće se ne čini teškim „intervjuirati“ nekoga, sve dok se osoba ne nađe u situaciji u kojoj je upravo ona ta koja zaista mora voditi razgovor po profesionalnim i etičkim normama. Intervjuist je onaj koji dominira razgovorom i bira u kojemu će smjeru razgovor teći, zato je bitno da ima cilj kojega će se držati, a intervjuirani će ga svojim odgovorima slijediti. U završnom radu objašnjena su glavna pravila što i kako raditi kod intervjua, ali jednako tako je bitno znati što se ne smije raditi. Neke od glavnih pogrešaka vidimo svaki dan u masovnim medijima – postavljaju se sugestivna pitanja, sugovornika se prekida usred riječi, novinari ne slušaju i nisu dovoljno koncentrirani na razgovor, krše se etičke norme, ne poštuju se sugovornika, pokazuje se privrženost nekoj temi čime se gubi objektivnost... Sve su to detalji na koje treba obratiti pozornost kod intervjuiranja.

Zaključno želim istaknuti kako cijeli ovaj zadatak dokazuje da se stečeno znanje s fakultetskih predavanja može (i trebalo bi) iskoristiti u praksi, od pripreme za intervjua i osmišljavanja pitanja, do provedbe intervjua i njegove objave. Također, mogu potvrditi kako je istina da se novinar mora dobro pripremiti da bi intervjua uspio jer bi intervjua tekao u potpuno drugom smjeru da prethodno nisam istražila aktualne teme i unaprijed pripremila pitanja, da nisam bila dovoljno opuštena, da nisam znala ništa o zastupniku ili sličnim aktualnim temama/osobama o kojima se razgovaralo. Ovaj intervjua naučio me kako bih se, kao novinarka, trebala profesionalno ponašati tijekom provedbe intervjua. Na njemu istodobno mogu vidjeti svoje pogreške i na njima učiti – zato smatram da bi ovaj primjer svim mladim ili budućim novinarima mogao poslužiti kao dokaz da se novinarstvo ipak najbolje uči u praksi.

IZJAVA O AUTORSTVU

I

SUGLASNOST ZA JAVNU OBJAVU

Završni/~~diplomski~~ rad isključivo je autorsko djelo studenta koji je isti izradio te student odgovara za istinitost, izvornost i ispravnost teksta rada. U radu se ne smiju koristiti dijelovi tuđih radova (knjiga, članaka, doktorskih disertacija, magistarskih radova, izvora s interneta, i drugih izvora) bez navođenja izvora i autora navedenih radova. Svi dijelovi tuđih radova moraju biti pravilno navedeni i citirani. Dijelovi tuđih radova koji nisu pravilno citirani, smatraju se plagijatom, odnosno nezakonitim prisvajanjem tuđeg znanstvenog ili stručnoga rada. Sukladno navedenom studenti su dužni potpisati izjavu o autorstvu rada.

Ja, IVANA MIHALIĆ (ime i prezime) pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor/ica završnog/~~diplomskog~~ (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom INTERVJU SA SABORSKIM ZASTUPNIKOM IVANOM PERVAROM (upisati naslov) te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova.

Student/ica:
(upisati ime i prezime)

Ivana Mihalić
(vlastoručni potpis)

Sukladno Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju završne/diplomske radove sveučilišta su dužna trajno objaviti na javnoj internetskoj bazi sveučilišne knjižnice u sastavu sveučilišta te kopirati u javnu internetsku bazu završnih/diplomskih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Završni radovi istovrsnih umjetničkih studija koji se realiziraju kroz umjetnička ostvarenja objavljuju se na odgovarajući način.

Ja, IVANA MIHALIĆ (ime i prezime) neopozivo izjavljujem da sam suglasan/na s javnom objavom završnog/~~diplomskog~~ (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom INTERVJU SA SABORSKIM ZASTUPNIKOM IVANOM PERVAROM (upisati naslov) čiji sam autor/ica.

Student/ica:
(upisati ime i prezime)

Ivana Mihalić
(vlastoručni potpis)

7. Literatura

Knjige

- [1] Biškup, Josip (1981). *Osnove javnog komuniciranja*. Zagreb: Školska knjiga.
- [2] Letica, Zvonko (2003). *Televizijsko novinarstvo*. Zagreb: Disput.
- [3] Malović, Stjepan (2005). *Osnovne novinarstva*. Zagreb: Golden marketing – Tehnička knjiga.
- [4] Mihovilović, Maroje (2007). *Profesionalni novinar*. Zagreb: Profil.
- [5] Miljković, Dubravka; Rijavec, Majda (1999). *Zaposlite najbolje: vještina i tehnika intervjuiranja*. Zagreb: IEP 13.
- [6] Pavlinić, Vladimir (2001). *Stil i jezik novinara*. Zagreb: Udruga za demokratsko društvo.
- [7] Škarić, Ivo (2000). *Temeljci suvremenog govorništva*. Zagreb: Školska knjiga.
- [8] Tubbs, Stewart L.; Moss, Sylvia (1987). *Human communication*. New York: Random house.

Mrežni i elektronički izvori

- [1] Originalna objava na službenoj stranici Ivana Pernara
<https://www.facebook.com/watch/?v=2076662745992831> (dostupno 12.08.2019.)
- [2] Podijeljeni intervju na portalu Logično.hr
<https://www.logicno.com/politika/ivan-pearar-mediji-su-preuzeli-ulogu-propagandista-i-doslovno-namecu-stavove-video-intervju.html> (dostupno 12.08.2019.)
- [3] Podijeljeni intervju na YouTubeu
<https://www.youtube.com/watch?v=QAdzPuwxcsE&t=1s> (dostupno 14.08.2019.)
- [4] Intervju s novinarom
<https://www.media.ba/bs/novinarstvo/nema-dobrog-intervjua-bez-dobre-pripreme> (dostupno 16.08.2019.)
- [5] Zakon o medijima
<https://www.zakon.hr/z/38/Zakon-o-medijima> (dostupno 27.08.2019.)
- [6] Primjer intervju sa saborskim zastupnikom
<https://teleskop.hr/pernar-govori-o-tome-zasto-cijeni-ruse-vise-od-amerikanaca-o-masonima-i-vazalima-u-hrvatskoj-vladi-zasto-ne-podnosi-acu-stankovica> (dostupno 01.09.2019.)
- [7] Pernar napušta emisiju Nedjeljom u 2
<https://vijesti.hrt.hr/360375/pernar-u-nedjeljom-u-dva> (dostupno 03.09.2019.)
- [8] Izjava novinara Pećanina
<https://www.media.ba/en/novinarstvo/nema-dobrog-intervjua-bez-dobre-pripreme> (dostupno 02.09.2019.)

Kvalifikacijski rad

[1] Nikić, Jasmin (1987). *Primjer dobrog televizijskog intervjua*. Stručni rad. Zagreb: Filozofski fakultet, str. 163-172.

8. Popis slika

1. Slika 3.2.1. Ivan Pernar napustio je emisiju Nedjeljom u 2.....10
(HRT, <https://vijesti.hrt.hr/360375/pernar-u-nedjeljom-u-dva>, dostupno 03.09.2019.)
2. Slika 4.1. Samo na Facebooku video ima više od 24 600 pregleda12
(Facebook: Ivan Pernar, <https://www.facebook.com/watch/?v=2076662745992831>, dostupno 12.08.2019.)
3. Slika 4.2.1. Snimanje intervjua na zagrebačkoj Medvednici.....14
(Vlastiti izvor, dostupno 12.08.2019.)
4. Slika 4.2.2. Zastupnik je opširno odgovarao na otvorena pitanja.....14
(Vlastiti izvor, dostupno 12.08.2019.)
5. Slika 4.2.3. Cijeli intervju snimljen je u profesionalnim uvjetima.....15
(Vlastiti izvor, dostupno 12.08.2019.)
6. Slika 5.1.1. Intervju je prenio portal Logično.....19
(Portal Logično, <https://www.logicno.com/politika/ivan-pernar-mediji-su-preuzeli-ulogu-propagandista-i-doslovno-namecu-stavove-video-intervju.html>, dostupno 12.08.2019.)